

Plantenwerkgroep

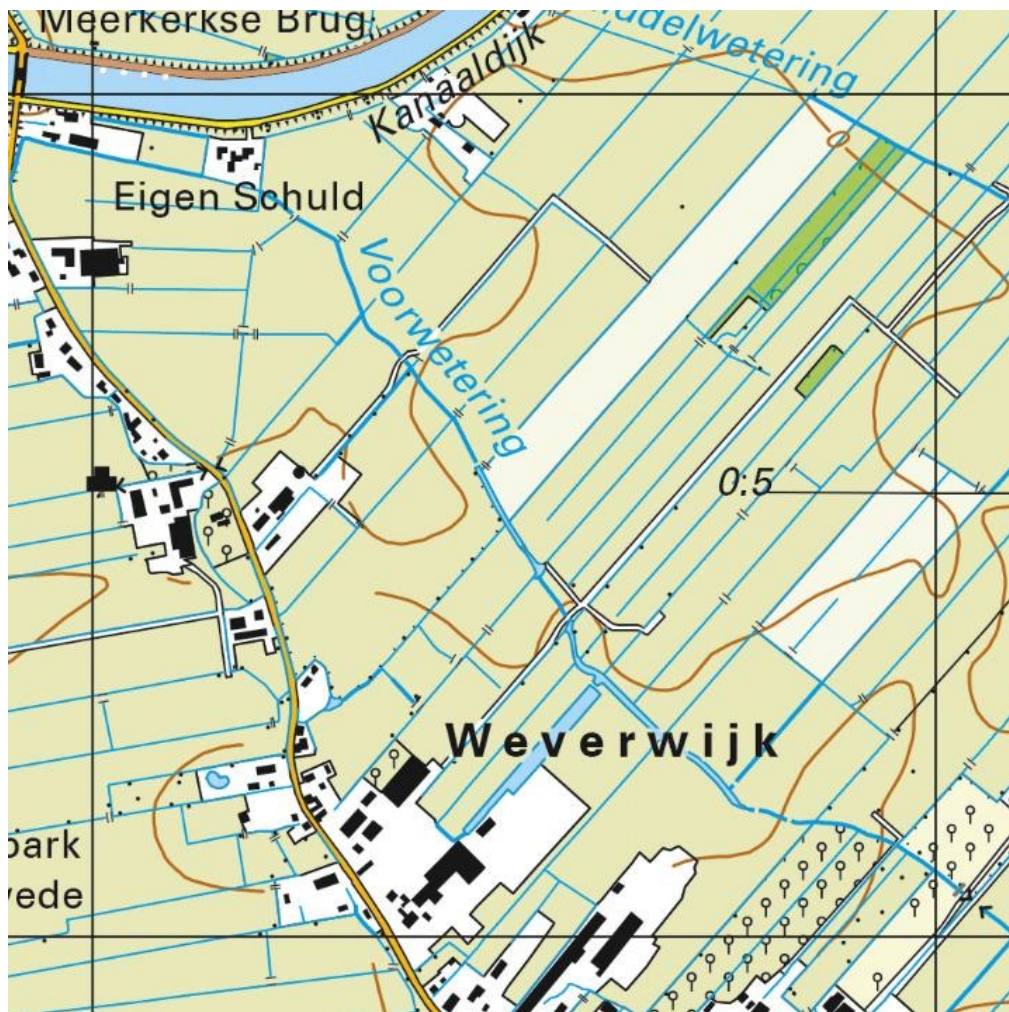
Inventarisatie melkveebedrijf familie Hoeke

Inleiding

De Plantenwerkgroep van de Natuur- en Vogelwacht Vijfheerenlanden voert, onder andere, inventarisaties uit in haar werkgebied. In 2023 hebben we kilometerhok 129-436 geïnventariseerd. Over de flora binnen dit kilometerhok was tot voor kort maar weinig bekend.

In 2020 heeft ook Bureau Viridis – in opdracht van de Provincie Utrecht – de flora van het kilometerhok onderzocht. Wij hebben van de provincie de gegevens van de in 2020 gekarteerde planten ontvangen en nemen deze mee in voorliggende rapportage, voor zover het gaat om soorten die (ook) werden aangetroffen op het bedrijf van de familie Hoeke.

Het kilometerhok omvat een deel van de buurtschap Weverwijk en de aangrenzende polders, zie de figuur hieronder. In het noordwesten ligt een stukje oever van het Merwedekanaal, in het noordoosten een bosperceel van het Zuid-Hollands Landschap. Het bedrijf van de familie Hoeke strekt zich uit tussen Weverwijk en het ZHL-perceel; een deel ervan (bij de noordoostelijke delen van het betonpad) ligt echter buiten het onderzochte kilometerhok 129-436.

Werkwijze

De familie Hoeke doet al jaren mee met natuurvriendelijk beheer t.b.v. weidevogels. Johan Benschop van Collectief Alblasserwaard-Vijfheerenlanden verstrekke ons contactgegevens, waarna de familie Hoeke ons toestemming gaf voor een planteninventarisatie van zowel de boerderij als het grasland en de sloten. Op dinsdagavond 18 juli en zaterdagochtend 19 augustus 2023 hebben we het erf onderzocht en de graslanden en sloten bekeken, voor zover gelegen binnen km-hok 129-436.

De werkwijze bestond uit het maken van een totaalijst van alle aangetroffen vaatplanten. Van de FLORON-aandachtsoorten zijn tevens de hoeveelheden geschat. Van elke plantensoort is in principe maar één vindplaats vastgelegd. Dit is een verschil met de werkwijze van de provincie, die alle vondsten van provinciale aandachtsoorten langs de gelopen route inmeet (als een soort na pakweg 50 meter opnieuw wordt gevonden, komt er een stip bij).

De volgende leden van de plantenwerkgroep deden mee aan de inventarisatie: Willebrord en Willy Dorresteyn, Dick Kerkhof, Chris Kramer, Melanie Miltenburg, Dirk den Ottelander en Monique Welle.

Resultaten

Op de totaalijst van onze kilometerhokinventarisatie staan 225 plantensoorten. Op het bedrijf van de familie Hoeke vonden we 164 soorten. Tabel 1, de soortenlijst van het melkveebedrijf, bevat 170 plantensoorten, omdat we zes planten die we alleen in het ZHL-perceel zagen ook erop hebben gezet.

Bijzondere planten

De omgeving van Weverwijk is bijzonder omdat een tak van de Schoonrewoerdse stroomrug erdoorheen loopt. Bovenop de rug ligt relatief droge zavelgrond, terwijl langs de flanken nattere klei-op-veengronden liggen. Doordat de ondergrond oude, goed doorlatende zandige beddingafzettingen bevat, kan kwelwater gemakkelijk de sloten bereiken, wat vaak leidt tot het mooie waterplantenvegetaties.

Uit de inventarisatie van de provincie in 2020 en die van de Plantenwerkgroep in 2023 blijkt dat in de sloten inderdaad waardevolle vegetaties voorkomen. De kwelindicator brede waterpest, die als Gevoelig op de Rode Lijst staat, komt in enkele sloten massaal voor. Andere water- en moerasplanten met een min of meer duidelijke voorkeur voor kwelsituaties zijn glanzig fonteinkruid, holpijp, kleine egelskop, kleine watereppe, blaasjeskruid (we konden niet bepalen of het groot dan wel loos blaasjeskruid is omdat bloeiwijzen ontbraken), oeverbies en pijlkruid. Bijzondere slootplanten zijn ook de vrij zeldzame smalle waterweegbree en pijptorkruid, dat landelijk sterk achteruitgaat. De fraaiste slootplanten op het bedrijf zijn wel zwanenbloem en watergentiaan.

Op één slootoever vonden we gevleugeld hertshooi, een plant die kenmerkend is voor onbemeste natte dotterbloemhooilanden. Moerasrolklaver, eveneens kenmerkend voor dotterbloemhooilanden, komt op meer plekken voor. Kale jonker (nabij het ZHL-perceel) hoort ook thuis in dit vegetatietype, evenals egelboterbloem, die door de provincie in zeer klein aantal is gevonden. Wij vonden op één slootoever moerasmuur, een pionier die voornamelijk in zand- en veengebieden voorkomt, niet op de klei.

Op de tak van de Schoonrewoerdse stroomrug vonden we hoog boven de slootkant heelblaadjes en viltig kruiskruid. Dit zijn kalkminnende planten, kennelijk bevat de zavel nog enige kalk. Vooral de

vondst van viltig kruiskruid is bijzonder, dit is een stroomdalplant die kenmerkend is voor het rivierengebied en de zeekleigebieden. In de Vijfheerenlanden komt het alleen op de stroomruggen voor. Lager op de slootkanten vonden we hier en daar zeegroene rus, ook een kalkaanwijzer. De vlinderbloemigen veldlathyrus en heggewikke lijken ook een voorkeur te hebben voor de Schoonrewoerdse stroomrug.

Al met al een mooie plantenlijst, die ook de potenties van het gebied toont. Als langs de klei-opveensloten wat bredere stroken niet bemest zouden worden en ook niet opgezadeld met slootbagger, zouden de planten van dotterbloemhooiland zich kunnen uitbreiden.

Tabel 1. Planten op het bedrijf van de familie Hoeke, zoals geïnventariseerd door de plantenwerkgroep van Natuur- en Vogelwacht Vijfheerenlanden op 18 juli en 29 augustus 2023.

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Abundantie	X-coörd	Y-coörd	Terrein	Opmerking
<i>Acer pseudoplatanus</i>	Gewone esdoorn		129,389	436,139	Hoeke	
<i>Achillea millefolium</i>	Duizendblad		129,652	436,473	Hoeke	
<i>Aegopodium podagraria</i>	Zevenblad		129,379	436,161	Hoeke	
<i>Agrostis capillaris</i>	Gewoon struisgras		129,852	436,768	Hoeke	
<i>Agrostis stolonifera</i>	Fioringras		129,409	436,201	Hoeke	
<i>Alisma gramineum</i>	Smalle waterweegbree	6-25	129,606	436,318	Hoeke	
<i>Alisma plantago-aquatica</i>	Grote waterweegbree		129,66	436,296	Hoeke	
<i>Alnus glutinosa</i>	Zwarte els		129,965	436,898	Hoeke	
<i>Alopecurus pratensis</i>	Grote vossenstaart		129,409	436,2	Hoeke	
<i>Amaranthus retroflexus</i>	Papegaaikruid		129,375	436,142	Hoeke	
<i>Angelica sylvestris</i>	Gewone engelwortel		129,946	436,903	Hoeke	
<i>Anisantha sterilis</i>	IJle dravik		129,762	436,696	Hoeke	
<i>Anthriscus sylvestris</i>	Fluitenkruid		129,384	436,171	Hoeke	
<i>Arrhenatherum elatius s. elatius</i>	Glanshaver		129,42	436,206	Hoeke	
<i>Atriplex patula</i>	Uitstaande melde		129,49	436,384	Hoeke	
<i>Atriplex prostrata</i>	Spiesmelde		129,373	436,156	Hoeke	
<i>Azolla filiculoides</i>	Grote kroosvaren		129,463	436,353	Hoeke	
<i>Bellis perennis</i>	Madeliefje		129,892	436,487	Hoeke	
<i>Berula erecta</i>	Kleine watereppe		129,806	436,667	Hoeke	
<i>Bidens cernua</i>	Knikkend tandzaad		129,791	436,673	Hoeke	
<i>Bidens connata</i>	Smal tandzaad		129,805	436,668	Hoeke	
<i>Bidens frondosa</i>	Zwart tandzaad		129,556	436,358	Hoeke	
<i>Bolboschoenus laticarpus</i>	Oeverbies		129,556	436,358	Hoeke	
<i>Brassica rapa</i>	Raapzaad		129,744	436,577	Hoeke	
<i>Bromus hordeaceus</i>	Zachte dravik		129,664	436,487	Hoeke	
<i>Butomus umbellatus</i>	Zwanenbloem		129,544	436,344	Hoeke	
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	Herderstasje		129,363	436,152	Hoeke	
<i>Cardamine hirsuta</i>	Kleine veldkers		129,399	436,175	Hoeke	
<i>Carex acuta</i>	Scherpe zegge		129,799	436,736	Hoeke	
<i>Carex hirta</i>	Ruige zegge		129,56	436,388	Hoeke	
<i>Cerastium fontanum s. vulgare</i>	Gewone hoornbloem		129,965	436,897	Hoeke	
<i>Ceratophyllum demersum</i>	Grof hoornblad		129,488	436,281	Hoeke	
<i>Chenopodium album</i>	Melganzenvoet		129,469	436,357	Hoeke	
<i>Cichorium intybus</i>	Wilde cichorei		129,633	436,452	Hoeke	
<i>Cirsium arvense</i>	Akkerdistel		129,386	436,171	Hoeke	
<i>Cirsium palustre</i>	Kale jonker		129,898	436,851	Hoeke	
<i>Cirsium vulgare</i>	Speerdistel		129,524	436,325	Hoeke	
<i>Convolvulus sepium</i>	Haagwinde		129,556	436,36	Hoeke	
<i>Crataegus monogyna</i>	Eenstijlige meidoorn		129,957	436,915	Hoeke	
<i>Crepis capillaris</i>	Klein streepzaad		129,547	436,401	Hoeke	
<i>Dactylis glomerata s. glomerata</i>	Gewone kropaar		129,405	436,208	Hoeke	

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Abundantie	X-coörd	Y-coörd	Terrein	Opmerking
<i>Digitaria sanguinalis</i>	Harig vingergras		129,346	436,125	Hoeke	
<i>Dipsacus fullonum</i>	Grote kaardenbol		129,606	436,422	Hoeke	
<i>Echinochloa crus-galli</i>	Europese hanenpoot		129,362	436,154	Hoeke	
<i>Elodea canadensis</i> (Gevoelig)	Brede waterpest	501-5000 m ²	129,796	436,673	Hoeke	Massaal in aantal sloten
<i>Elodea nuttallii</i>	Smalle waterpest		129,566	436,368	Hoeke	Dominant in de meeste sloten
<i>Elymus repens</i>	Kweek		129,757	436,593	Hoeke	
<i>Epilobium ciliatum</i>	Beklierde basterdwederik		129,929	436,887	Hoeke	
<i>Epilobium hirsutum</i>	Harig wilgenroosje		129,375	436,159	Hoeke	
<i>Epilobium parviflorum</i>	Viltige basterdwederik		129,472	436,264	Hoeke	
<i>Epilobium tetragonum</i>	Kantige basterdwederik		129,375	436,158	Hoeke	
<i>Equisetum fluviatile</i>	Holpijp		129,793	436,698	Hoeke	
<i>Equisetum palustre</i>	Lidrus		129,363	436,151	Hoeke	
<i>Erigeron canadensis</i>	Canadese fijnstraal		129,364	436,15	Hoeke	
<i>Erigeron sumatrensis</i>	Hoge fijnstraal		129,343	436,141	Hoeke	
<i>Eupatorium cannabinum</i>	Koninginnekruid		129,812	436,391	Hoeke	
<i>Fraxinus excelsior</i>	Es		129,374	436,158	Hoeke	
<i>Galinsoga quadriradiata</i>	Harig knopkruid		129,35	436,119	Hoeke	
<i>Galium aparine</i>	Kleefkruid		129,362	436,155	Hoeke	
<i>Galium palustre</i>	Moeraswalstro		129,579	436,383	Hoeke	
<i>Geranium dissectum</i>	Slipbladige ooievaarsbek		129,561	436,368	Hoeke	
<i>Geranium molle</i>	Zachte ooievaarsbek		129,374	436,161	Hoeke	
<i>Geranium pusillum</i>	Kleine ooievaarsbek		129,343	436,133	Hoeke	
<i>Geranium pyrenaicum</i>	Bermooievaarsbek	51-500	129,338	436,139	Hoeke	
<i>Glechoma hederacea</i>	Hondsdrif		129,377	436,161	Hoeke	
<i>Glyceria fluitans</i>	Mannagras		129,498	436,29	Hoeke	
<i>Glyceria maxima</i>	Liesgras		129,412	436,194	Hoeke	
<i>Hedera helix</i>	Klimop		129,762	436,697	Hoeke	
<i>Heracleum sphondylium</i>	Gewone berenklauw		129,544	436,344	Hoeke	
<i>Holcus lanatus</i>	Gestreepte witbol		129,368	436,157	Hoeke	
<i>Hordeum murinum</i>	Kruipertje		129,39	436,18	Hoeke	
<i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	Kikkerbeet	51-500 m ²	129,505	436,302	Hoeke	Her en der verspreid in gebied
<i>Hypericum tetrapterum</i>	Gevleugeld hertshooi	6-25	129,889	436,839	Hoeke	
<i>Iris pseudacorus</i>	Gele lis		129,957	436,914	Hoeke	
<i>Jacobaea erucifolia</i>	Viltig kruiskruid		129,848	436,505	Hoeke	Op stroomrug
<i>Jacobaea vulgaris s. vulgaris</i>	Gewoon jakobskruiskruid		129,543	436,36	Hoeke	Sporadisch langs paden
<i>Juglans regia</i>	Okkernoot		129,929	436,887	Hoeke	
<i>Juncus articulatus</i>	Zomprus		129,788	436,695	Hoeke	
<i>Juncus effusus</i>	Pitrus		129,806	436,667	Hoeke	
<i>Juncus inflexus</i>	Zeegroene rus		129,807	436,463	Hoeke	
<i>Lactuca serriola</i>	Kompassla		129,363	436,154	Hoeke	
<i>Lamium album</i>	Witte dovenetel		129,582	436,392	Hoeke	
<i>Lapsana communis</i>	Akkerkool		129,448	436,237	Hoeke	
<i>Lemna minor</i>	Klein kroos		129,49	436,28	Hoeke	
<i>Lemna minuta</i>	Dwergkroos	6-25 m ²	129,516	436,313	Hoeke	
<i>Lemna trisulca</i>	Puntkroos		129,692	436,572	Hoeke	
<i>Lemna turionifera</i>	Knopkroos	6-25 m ²	129,516	436,313	Hoeke	
<i>Lepidium coronopus</i>	Grove varkenskers		129,529	436,33	Hoeke	
<i>Lepidium didymum</i>	Kleine varkenskers		129,341	436,145	Hoeke	
<i>Lipandra polysperma</i>	Korrelganzenvoet		129,466	436,356	Hoeke	
<i>Lolium perenne</i>	Engels raaigras		129,363	436,152	Hoeke	
<i>Lotus pedunculatus</i>	Moerasrolklaver		129,757	436,593	Hoeke	
<i>Lycopus europaeus</i>	Wolfspoot		129,579	436,332	Hoeke	
<i>Lythrum salicaria</i>	Grote kattenstaart		129,911	436,834	Hoeke	
<i>Malva moschata</i>	Muskuskaasjeskruid		129,701	436,525	Hoeke	
<i>Matricaria chamomilla</i>	Echte kamille		129,349	436,109	Hoeke	
<i>Matricaria discoidea</i>	Schijfkamille		129,374	436,155	Hoeke	

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Abundantie	X-coörd	Y-coörd	Terrein	Opmerking
Medicago lupulina	Hopklaver		129,387	436,128	Hoeke	
Myosotis arvensis	Akkervergeet-mij-nietje		129,848	436,506	Hoeke	
Myosotis scorpioides s. scorpioides	Moerasvergeet-mij-nietje		129,796	436,704	Hoeke	
Nasturtium microphyllum	Slanke waterkers		129,534	436,333	Hoeke	
Nuphar lutea	Gele plomp		129,911	436,833	Hoeke	
Nymphoides peltata	Watergentiaan	6-25 m ²	129,783	436,683	Hoeke	
Oenanthe fistulosa	Pijptorkruid	1	129,593	436,453	Hoeke	
Persicaria hydropiper	Waterpeper		129,504	436,3	Hoeke	
Persicaria lapathifolia	Beklierde duizendknoop		129,829	436,772	Hoeke	
Persicaria maculosa	Perzikkruid		129,362	436,154	Hoeke	
Persicaria minor	Kleine duizendknoop		129,662	436,253	Hoeke	
Persicaria mitis	Zachte duizendknoop		129,831	436,744	Hoeke	
Phalaris arundinacea	Rietgras		129,396	436,178	Hoeke	
Phleum pratense	Gewoon timotee gras		129,408	436,206	Hoeke	
Plantago major s. major	Grote weegbree		129,343	436,12	Hoeke	
Poa annua	Straatgras		129,414	436,201	Hoeke	
Poa trivialis	Ruw beemdgras		129,409	436,2	Hoeke	
Polygonum aviculare	Gewoon varkensgras		129,413	436,202	Hoeke	
Populus x canadensis	Canadapopulier		129,583	436,395	Hoeke	
Potamogeton lucens	Glanzig fonteinkruid	1 m ²	129,957	436,916	Hoeke	
Potamogeton trichoides	Haarfonteinkruid	51-500 m ²	129,707	436,582	Hoeke	Tussen brede waterpest
Potentilla anserina	Zilver schoon		129,375	436,159	Hoeke	
Pulicaria dysenterica	Heelblaadjes	26-50	129,816	436,475	Hoeke	Op stroomrug
Pyrus pyraeaster	Wilde peer		129,664	436,487	Hoeke	
Ranunculus acris	Scherpe boterbloem		129,415	436,203	Hoeke	
Ranunculus repens	Kruipende boterbloem		129,362	436,155	Hoeke	
Ranunculus sceleratus	Blaartrekkende boterbloem		129,67	436,306	Hoeke	
Rorippa amphibia	Gele waterkers		129,81	436,719	Hoeke	
Rorippa palustris	Moeraskers		129,415	436,201	Hoeke	
Rosa	Roos (G)		129,873	436,82	Hoeke	
Rubus caesius	Dauwbraam		129,822	436,481	Hoeke	
Rubus sect. Rubus	Zwarte braam		129,396	436,13	Hoeke	
Rumex conglomeratus	Kluwenzuring		129,515	436,312	Hoeke	
Rumex crispus	Krulzuring		129,617	436,434	Hoeke	
Rumex hydrolapathum	Waterzuring		129,92	436,873	Hoeke	
Rumex obtusifolius	Ridderzuring		129,399	436,177	Hoeke	
Rumex x pratensis	Bermzuring		129,895	436,844	Hoeke	
Sagittaria sagittifolia	Pijlkruid	51-500	129,79	436,697	Hoeke	
Salix alba	Schietwilg		129,399	436,181	Hoeke	
Sambucus nigra	Gewone vlier		129,535	436,336	Hoeke	
Schedolium loliaceum (x)	Trosraaigras		129,715	436,356	Hoeke	
Scutellaria galericulata	Blauw gliidkruid		129,799	436,672	Hoeke	
Senecio inaequidens	Bezemkruiskruid		129,647	436,369	Hoeke	
Senecio vulgaris	Klein kruiskruid		129,349	436,119	Hoeke	
Sinapis arvensis	Herik		129,449	436,237	Hoeke	
Sisymbrium officinale	Gewone raket		129,364	436,152	Hoeke	
Solanum dulcamara	Bitterzoet		129,421	436,206	Hoeke	
Solanum nigrum	Zwarte nachtschade		129,331	436,142	Hoeke	
Sonchus asper	Gekroesde melkdistel		129,434	436,224	Hoeke	
Sonchus oleraceus	Gewone melkdistel		129,364	436,149	Hoeke	
Sparganium emersum	Kleine egelskop		129,704	436,579	Hoeke	
Sparganium erectum	Grote egelskop		129,419	436,204	Hoeke	
Spirodela polyrhiza	Veelwortelig kroos	6-25 m ²	129,516	436,313	Hoeke	
Stellaria alsine	Moerasmuur		129,897	436,554	Hoeke	in venige slootkant
Stellaria media	Vogelmuur		129,338	436,168	Hoeke	
Stuckenia pectinata	Schedefonteinkruid		129,566	436,366	Hoeke	

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Abundantie	X-coörd	Y-coörd	Terrein	Opmerking
<i>Symphytum officinale</i>	Gewone smeewortel		129,806	436,667	Hoeke	
<i>Taraxacum officinale</i>	Paardenbloem		129,363	436,154	Hoeke	
<i>Trifolium pratense</i>	Rode klaver		129,556	436,377	Hoeke	
<i>Trifolium repens</i>	Witte klaver		129,375	436,161	Hoeke	
<i>Tripleurospermum maritimum</i>	Reukeloze kamille		129,367	436,155	Hoeke	
<i>Typha latifolia</i>	Grote lisdodde		129,579	436,332	Hoeke	
<i>Urtica dioica</i>	Grote brandnetel		129,369	436,159	Hoeke	
<i>Utricularia australis / vulgaris</i>	Loos / Groot blaasjeskruid		129,922	436,847	Hoeke	
<i>Veronica persica</i>	Grote ereprijs		129,379	436,174	Hoeke	
<i>Vicia cracca</i>	Vogelwikke		129,66	436,481	Hoeke	
<i>Vulpia myuros</i>	Gewoon langbaardgras		129,388	436,13	Hoeke	
<i>Dryopteris carthusiana / dilatata</i>	Smalle / Brede stekelvaren		129,942	436,9	ZHL	
<i>Galeopsis speciosa</i> (Kwetsbaar)	Dauwnetel	51-500	129,949	436,915	ZHL	Frequent op diverse plaatsen
<i>Quercus robur</i>	Zomereik		129,8	436,674	ZHL	
<i>Salix triandra</i>	Amandelwilg		129,922	436,879	ZHL	
<i>Salix viminalis</i>	Katwilg		129,922	436,879	ZHL	
<i>Sorbus aucuparia</i>	Wilde lijsterbes		129,763	436,698	ZHL	

Bijlage 1. Verspreidingskaartjes. Vondsten van Bureau Viridis in 2020 zijn aangeduid met rode stippen, vondsten van de Plantenwerkgroep van Natuur- en Vogelwacht Vijfheerenlanden in 2023 zijn aangeduid met oranje stippen of vierkanten.

